

Mynämäki

Ilmasto- ja
ympäristöohjelma

2025

Ilmasto- ja ympäristöohjelman taustat ja tarve

Mynämäen kunnanvaltuusto on asettanut vuoden 2024 toiminnalliseksi tavoitteeksi ilmasto-ohjelman laatimisen.

Haluamme ilmasto-ohjelman olevan käytännönläheinen työkalu ilmastoviisaamman Mynämäen kehittämiseen. Ohjelmaan tulee sisällyttää tiiviisti myös muut ympäristöasiat, joita kunta voi toiminnallaan edistää.

Kuntalaiset pääsivät vastaamaan ilmasto- ja ympäristökyselyyn kesällä 2024. Yhdistyksille kysely toteutettiin syksyllä 2024. Kunnan eri toimialojen ilmasto- ja ympäristötoimia kartoitettiin erillisellä kyselyllä.

Mynämäki kuuluu Hiilineutraalit kunnat (HINKU) -verkostoon ja on mukana kuntien energiatehokkuussopimuksessa (KETS).

Toimijoiden merkittävyys ilmastotoimissa

Kuntalaiset

45 %

Suomen kasviuonekaasupäästöistä 66 % syntyy kotitalouksien kulutuksesta.

Suomalaisten ympäristövaikutus koostuu pääosin asumisesta, liikkumisesta, ruoasta ja näiden lisäksi muun kulutuksen summasta.

Paikalliset ratkaisut ja olosuhteet määräävät paljon sitä, millaisia arjen valintoja yksilöt tekevät.

Kunta

10 %

Kunnissa tehdään merkittäviä päästöihin vaikuttavia päätöksiä koskien mm. energiantuotantoa ja -käyttöä, liikennesuunnittelua ja maankäyttöä sekä palveluja, elinkeinopolitiikkaa ja hankintoja.

Kunta on toisille toimijoille mahdollistaja, parhaimmillaan aktiivinen kirittäjä.

Yritykset

45 %

Yritykset osallistuvat kasvavissa määrin ilmastotyöhön mm. kustannussäästöjen, kuluttajien kysynnän sekä elinkeinon kohdistuvien vaikutusten vuoksi.

Yritykset edellyttävät mahdollisuuksia toteuttaa tuotantaan kestävästi ja toivovat julkishallinnosta vahvaa suunnannäyttäjää.

Ilmasto- ja ympäristöohjelman taustat ja tarve

**Mynämäki on maa- ja metsätalousvaltainen kunta.
Käytetyllä laskentatavalla maatalouden osuus
kasvihuonekaasupäästöistä on lähes 40 %.**

**Mynämäen ammatissa toimivasta väestöstä 11 % saa
toimeentulonsa maa- ja metsätaloudesta.**

**Kunnan vaikuttamiskeinot maatalouden päästöihin
ovat rajatut. Kunnan maatalouteen kohdennetut
toimet ilmasto- ja ympäristöohjelmassa painottuvat
viestintään sekä kunnan omistamilla kiinteistöillä
tapahtuviin toimiin.**

Ilmasto- ja ympäristöohjelman taustat ja tarve

Mynämäessä on paljon maa- ja metsätaloutta ja niiden hiilensidonta tulee huomioida. Ilmasto- ja ympäristöohjelmaa laadittaessa ei ole vielä yleisesti käytössä olevaa laskentamallia peltojen ja metsien sitoman hiilidioksidin määrän laskemiseksi. Ohjelmaa päivitettäessä tulee tarkastella miten laskentamallit ovat kehittyneet ja ottaa vakiintuneet mallit ohjelmassa huomioon.

Mynämäessä on suunnitteilla useampia tuulivoimalahankkeita, joista tuotetusta tuulivoimasta lasketaan kunnalle päästöhyvityksiä vuosittaisen sähkön päästökertoimen mukaisesti. Toteutuessaan tuulivoimahankkeet vähentävät kunnan hiilidioksidipäästöjä ohjelmassa käytetyllä laskentamallilla.

Käytetyt laskentamallit

Mynämäen hiilidioksidipäästöjen laskennassa on käytetty Suomen ympäristökeskuksen laskemia kuntien ja alueiden käyttöperusteisia kasvihuonekaasupäästöjä.

Kasvihuonekaasupäästöt on laskettu ALas-mallilla. Mallin laskentatapa on käyttöperusteinen, jossa lähtökohtana ovat alueen tuotantoperusteiset päästöt, mutta osa päästöjä aiheuttavista toiminnoista lasketaan kulutuksen perusteella, riippumatta niiden maantieteellisestä syntypaikasta.

Hinku-laskentasääntöjen mukaan kunnan päästöihin ei lasketa:

- **päästökauppaan kuuluvien teollisuuslaitosten polttoaineiden käyttöä,**
 - **teollisuuden sähkönkulutusta,**
 - **teollisuuden jätteiden käsittelyn päästöjä eikä**
- **kuorma-, paketti- ja linja-autojen läpiajoliikennettä**

Nykytilanne

Vuoden 2022 päästöt olivat

62 kt CO₂e

Suurimmat päästöjä aiheuttavat sektorit ovat:

maatalous 37,1 %

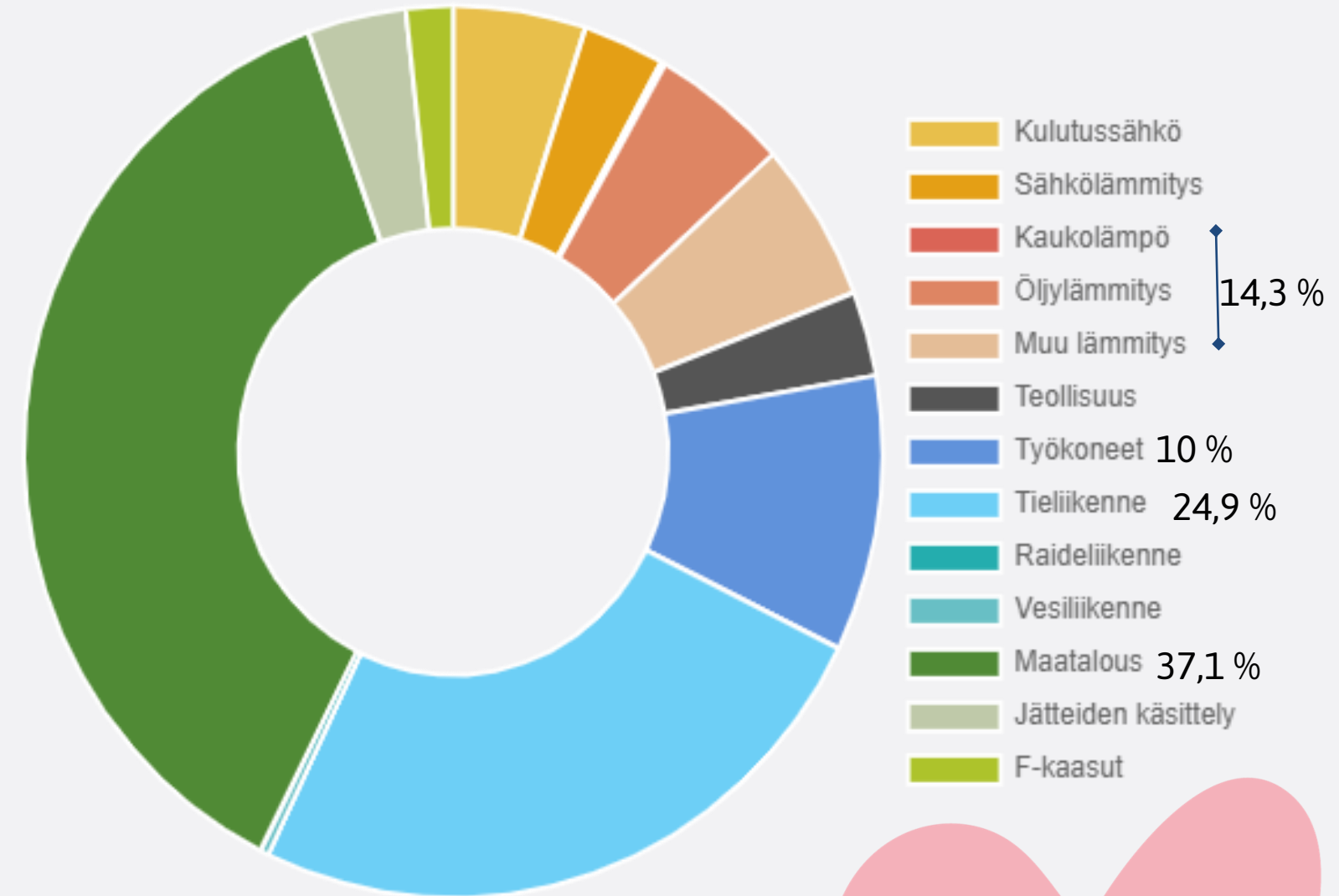
tieliikenne 24,9 %

lämmitys 14,3 %

ja

työkoneet 10 %

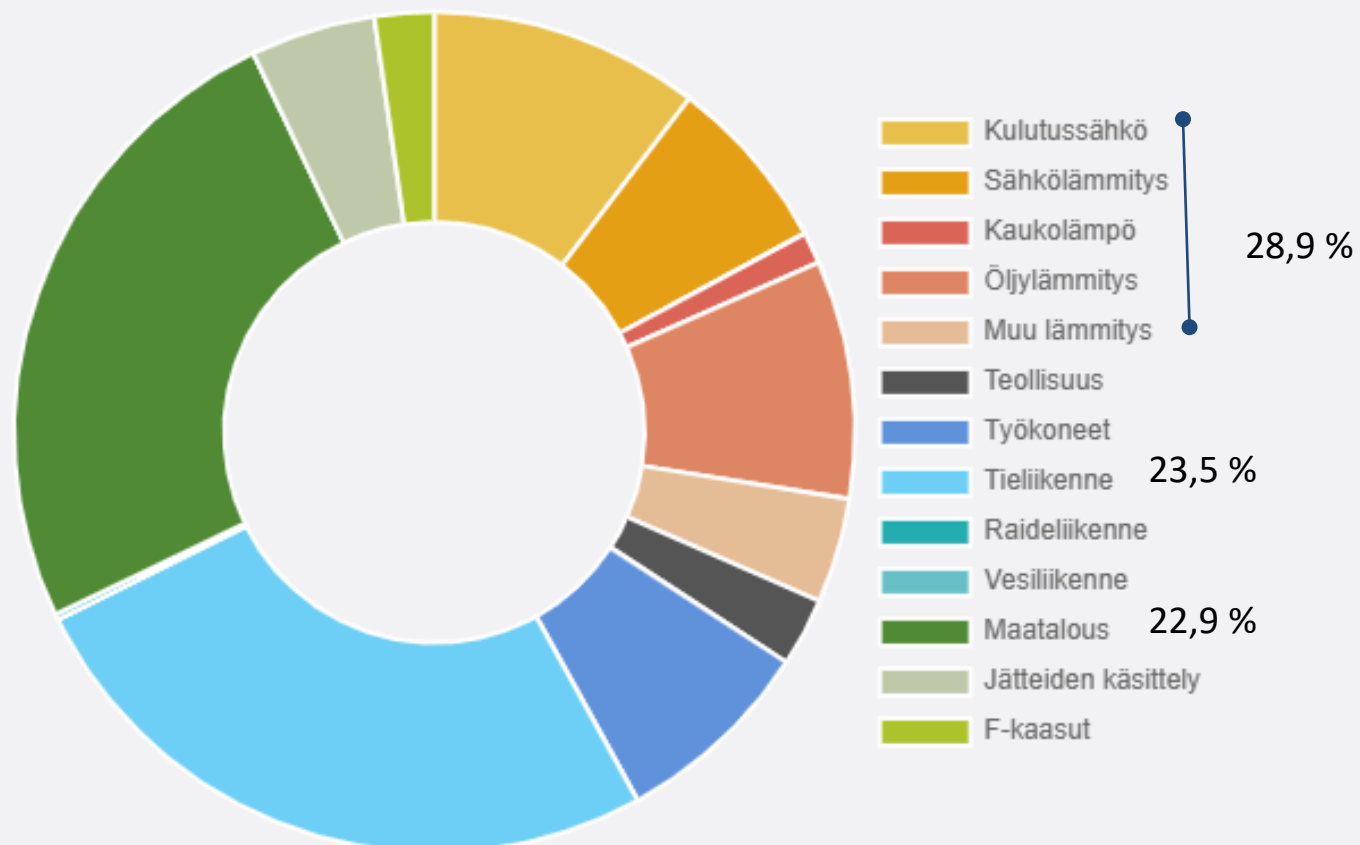
PÄÄSTÖJEN JAKAUMA 2022 — MYNÄMÄKI

Vuoden 2007 päästöt olivat

91,5 kt CO₂e

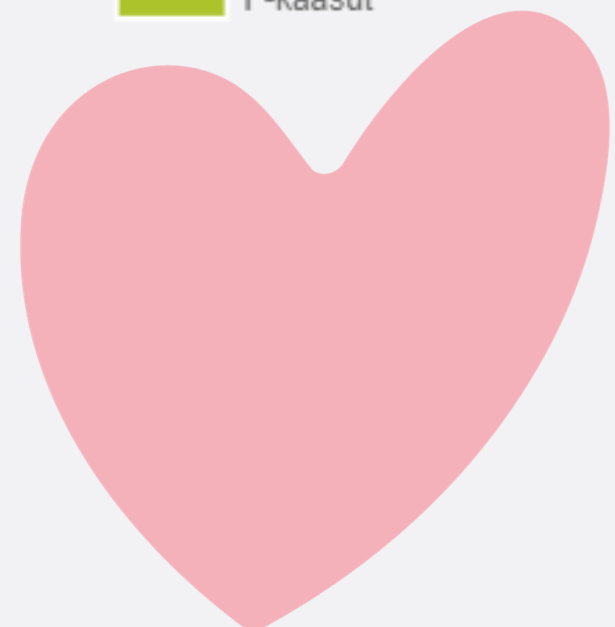
PÄÄSTÖJEN JAKAUMA 2007 — MYNÄMÄKI

Muutos kokonaispäästöissä

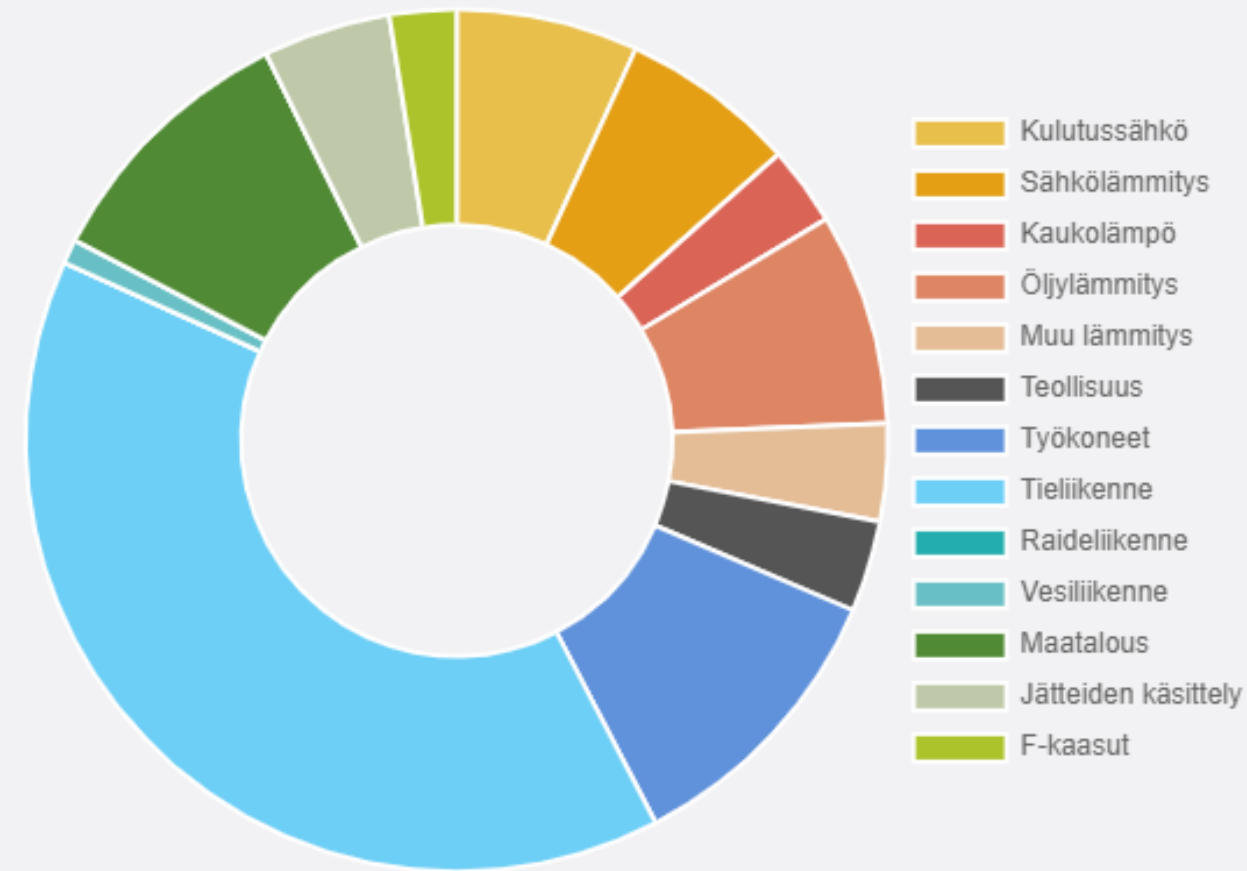
2007 - 2022

-32 %, -29,5 kt CO₂e

Vertailu

PÄÄSTÖJEN JAKAUMA 2022 — MASKU

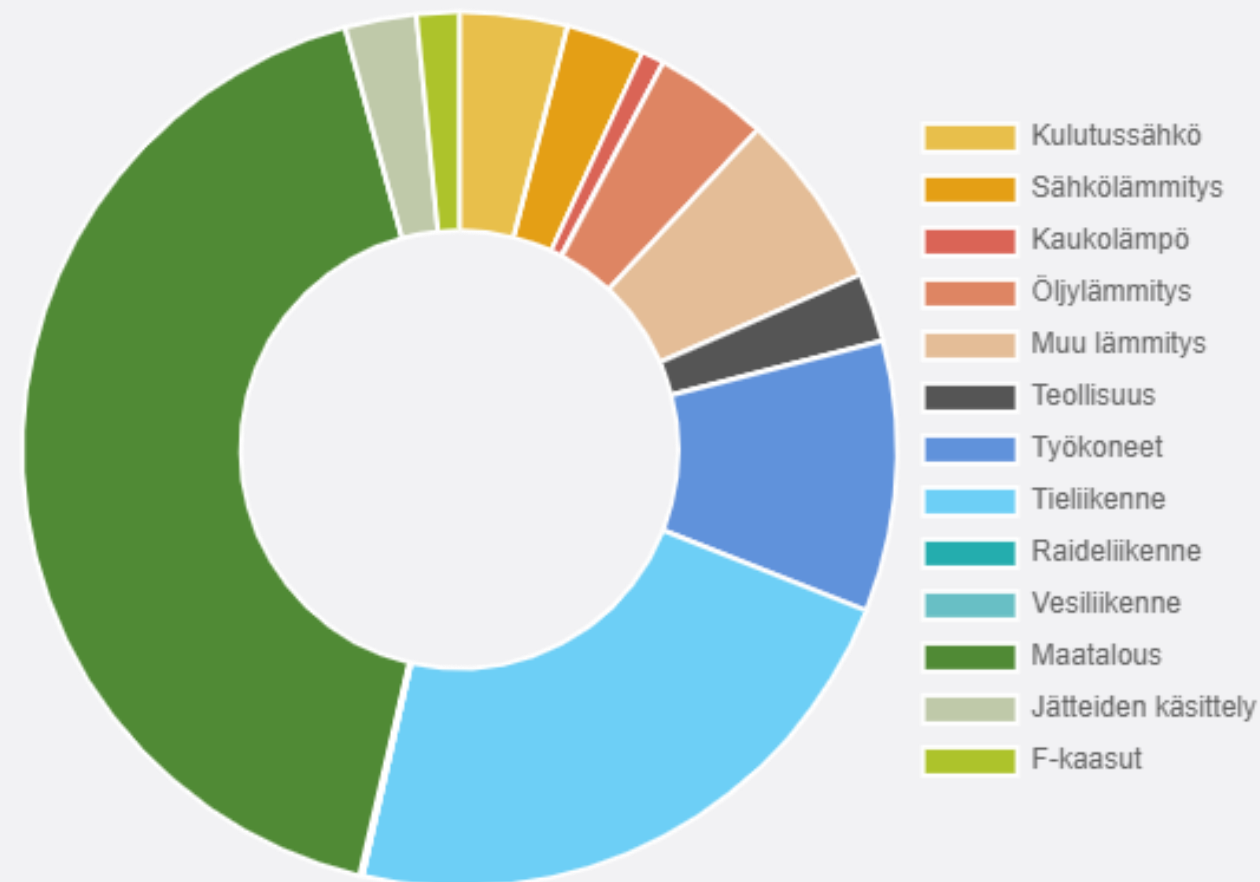
Masku

Vuoden 2022 päästöt 43,9 kt CO₂e

Tieliikenne 39,3 %

Öljylämmitys 13 %

PÄÄSTÖJEN JAKAUMA 2022 — PÖYTYÄ

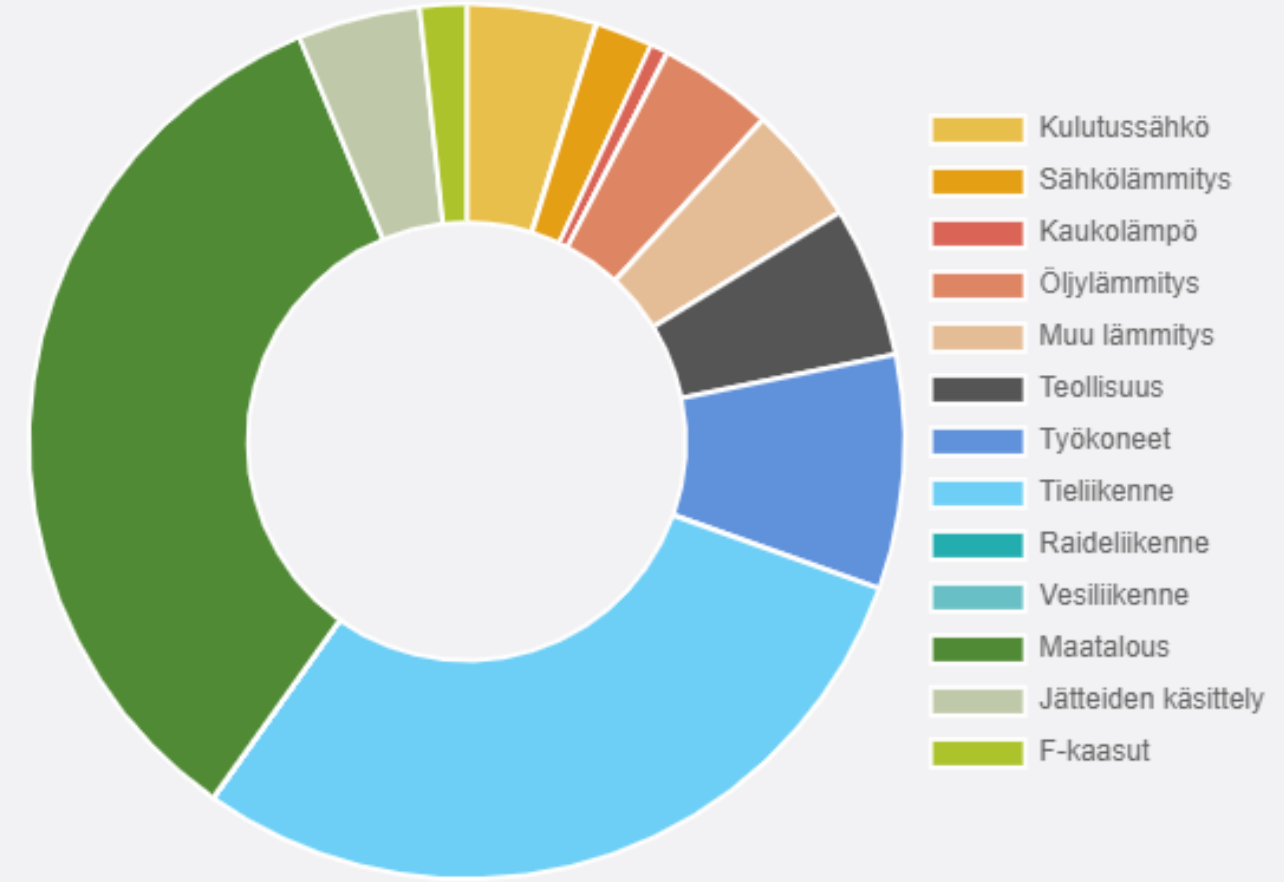
Pöytyä

Vuoden 2022 päästöt 82,9 kt CO₂e

Maatalous 42,2 %

Tieliikenne 22,6 %

PÄÄSTÖJEN JAKAUMA 2022 — LAITILA

Laitila

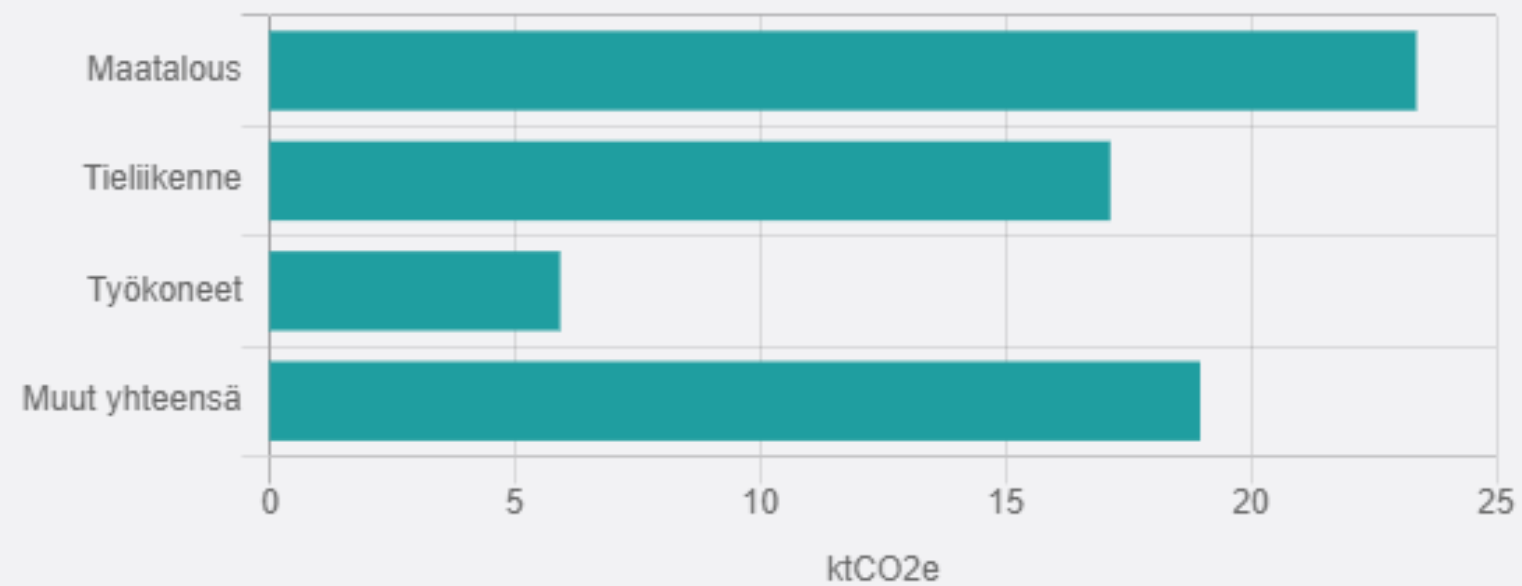
Vuoden 2022 päästöt 75,2 kt CO₂e

Maatalous 33,9 %

Tieliikenne 29,3 %

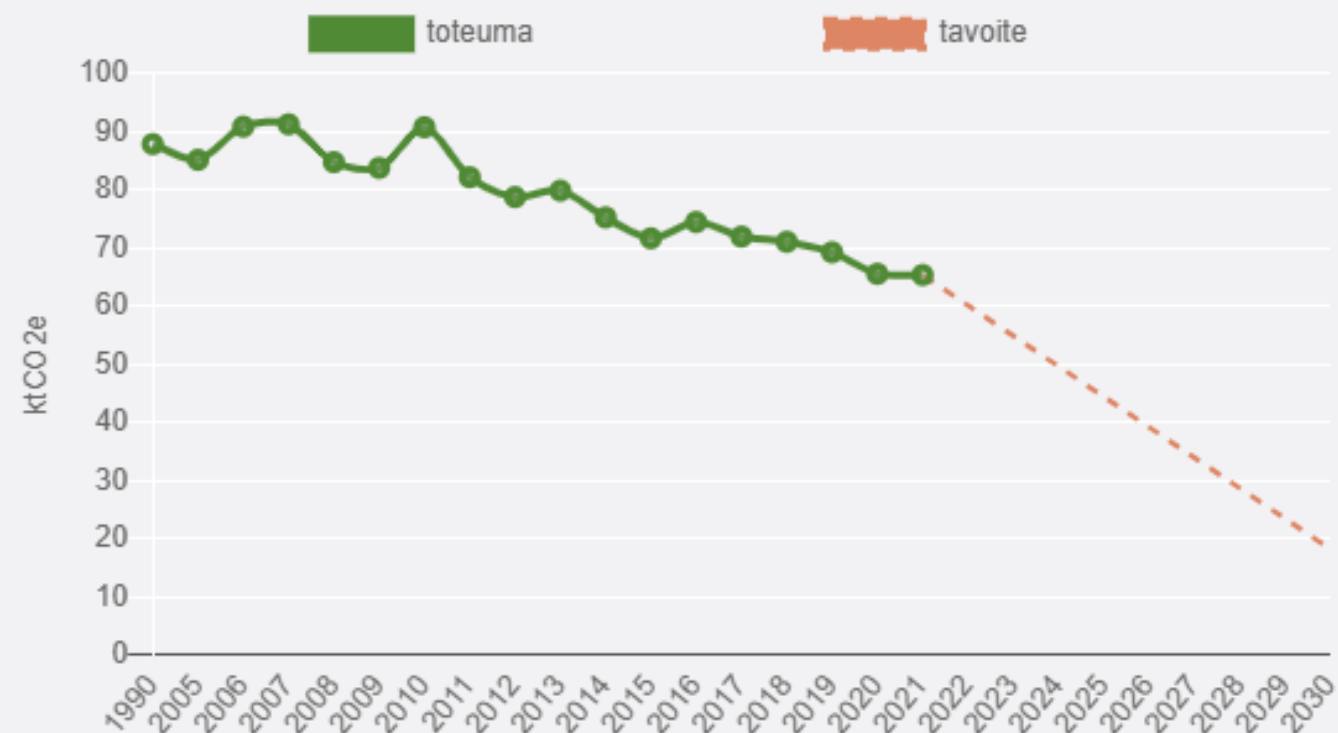
Hinku- päästövähennystavoite

Suurimmat päästoluokat 2021

**Tavoitteena vähentää hiilidioksidipäästöjä 80 %
2007 vuoden tasosta vuoteen 2030 mennessä**

Kokonaispäästöt

**Päästäksemme Hinku-tavoitteeseen, pitää
hiilidioksidipäästöjä vähentää 47,1 kt CO₂e
vuoden 2021 tasosta**

Metsien hiilensidonta osana hiilineutraaliustavoitetta

Mynämäessä on arviolta 36 000 hehtaaria metsää. Kasvaessaan metsä sitoo hiilidioksidia biomassaan ja maaperään. Kunnan alueella metsien hiilensidontapotentiaali on suuri, todennäköisesti jopa suurempi kuin alueen hiilidioksidipäästöt. Tämän suunnitelman yhteydessä ei kuitenkaan ole tehty kunnan aluetta kattavaa metsien hiilensidontalaskentaa ja se ei myöskään sisälly HINKU-laskentamenetelmään.

Vuodesta 2026 alkaen Mynämäki sisällyttää laskentamalliin lisäyksenä myös arvion Mynämäen 36 000 hehtaarin metsien hiilensidonnasta erillisellä laskennalla ja liittää nämä tiedot osaksi kunnan ilmastoraportointia. Näin saadaan kattavampi kuva Mynämäen päästöjen vähenemisestä sekä myös hiilensidonnasta. Näiden perusteella saadaan mahdollisimman tarkka kuva tavoitevuoden 2035 hiilineutraaliuden saavuttamisesta

Puubiomassan käyttö on uusiutuva energian ja materiaalin lähde, kun hakkuumäärä pysyy kestävällä tasolla. Kestävä hakkuumäärä tulee lisäkasvun ja hakkuiden erotuksesta. Kunnan metsänomistuksessa tulisi huomioida jatkuvaan latvuspeitteisyyteen tähtäävä metsänhoito, jolla on ilmaston ja ympäristön kannalta monia myönteisiä vaikutuksia.

Kunnassa jo tehtyjä toimenpiteitä

Mynämäen kunnan eri toimialat tekevät ilmasto- ja ympäristötoimia koko ajan osana päivittäisiä tehtäviä. Toimialoille tehdyssä kyselyssä nousi esille useita keinoja jotka tukevat päästöjen hillinnässä, mm.:

Ruokapalveluiden kasvisruokapäivät
Hävikkiruoan jako
Ympäristöystävälliset puhdistusaineet

Ympäristökasvatus osana toimintaa
Vihreä lippu -päiväkotit
Lelujen ja taimien vaihtotapahtumat

Lähiliikuntapalvelut
Palveluiden tuominen ihmisten luo

Energiatehokkuuden lisääminen
Bioleikkaavat ruohonleikkurit
MAL-hankkeet (esim. Asemantien jkpp-tie)

Kampanjat
Viestintä

kunnassa on siirrytty paperittomaan päätöksentekoon

kunnan kiinteistöissä on pääosin siirrytty käyttämään lämmityksessä uusiutuvaa energiaa

Laurin koululla ja Pikkulaurin päiväkodissa on käytössä aurinkosähkö

kunnassa on tehty aurinkopaneelien yhteishankintoja ja toteutettu kolmannen sektorin toimesta energiakävelyjä

Tehdyissä kyselyissä ehdotetut toimenpiteet

Kuntalaisille, yhdistyksille ja kunnan toimialoille tehdyssä kyselyssä nousi esille useita ehdotuksia tehtäviksi toimenpiteiksi.

Ehdotetut toimenpiteet vaihtelevat pienistä tarkoista toimista yleisluontoisempiin laajoihin ja monialaisiin toimenpiteisiin.

Toimet, jotka mainittiin useasti kyselyissä ovat:
Ympäristökasvatus, viestintä, luonnon monimuotoisuuden lisääminen, energiankulutuksen vähentäminen, kevyen liikenteen kehittäminen sekä paikallisten tuotteiden suosiminen.

Näiden toimenpiteiden pohjalta on laadittu ilmasto- ja ympäristöohjelman painopisteet:

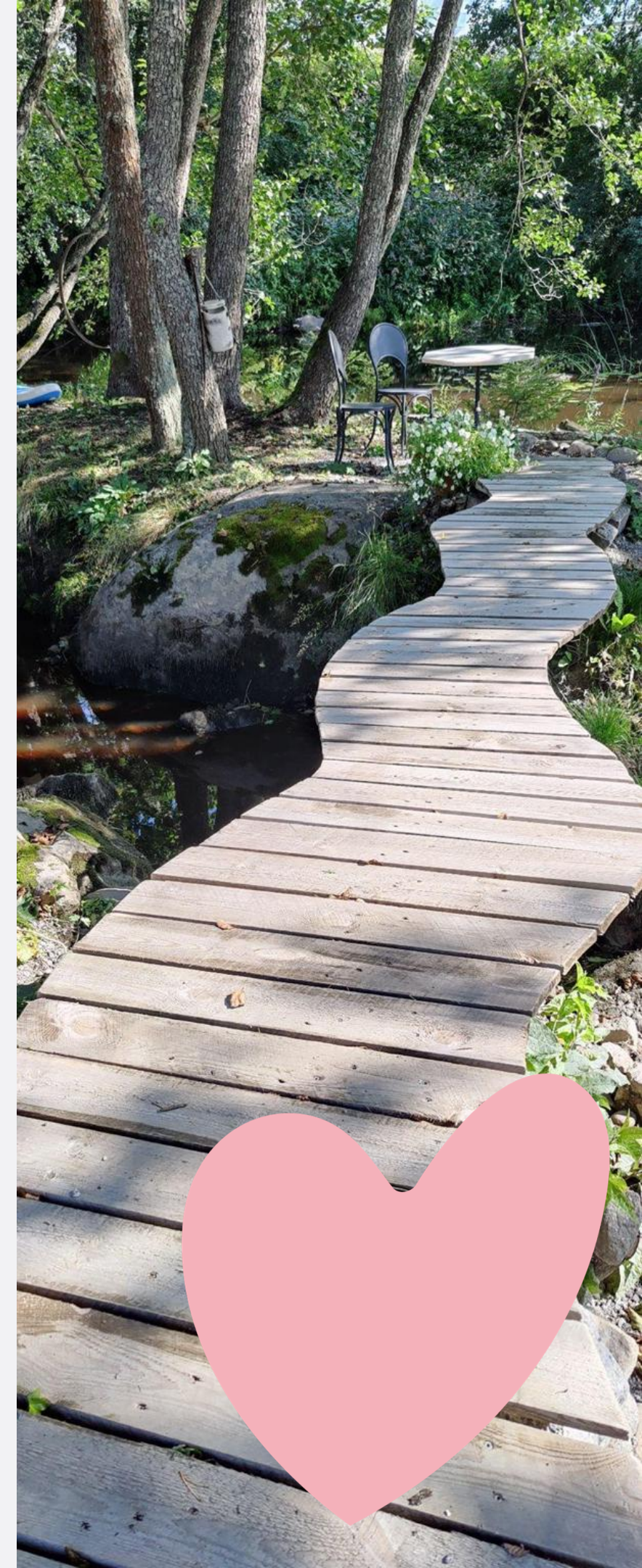
Ympäristökasvatus

Viestintä

Luonnon monimuotoisuuden lisääminen

&

Energia ja liikenne

Ilmasto- ja ympäristöohjelman painopisteet

Ympäristökasvatus

- Kaikkien väestöryhmien ilmasto- ja ympäristötiedon lisääminen

Viestintä

- Innostavaa viestintää lähellä kuntalaisia
- Kunta toimii esimerkkinä ja kannustajana kuntalaisille ja yrityksille

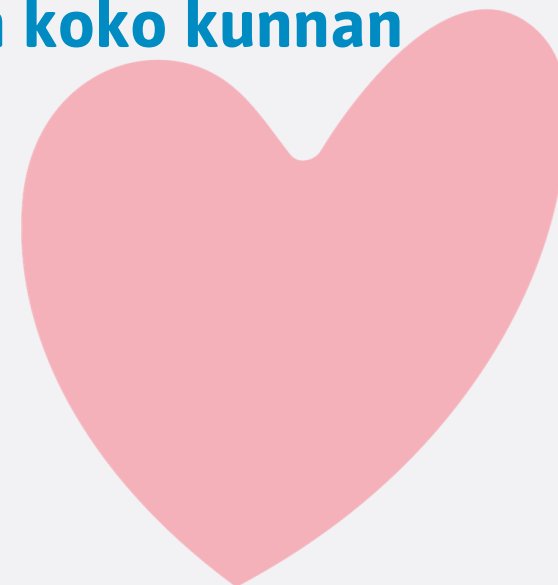

Luonnon monimuotoisuuden lisääminen

- Monimuotoisuuden huomioiminen kunnan omistamien alueiden hoidossa
- Vesistöjen ekologisen tilan parantamisen edistäminen

Energia ja liikenne

- Energiatehokkuuden lisääminen
- Siirtyminen uusiutuvan energian ja polttoaineiden käyttöön
- kevyen liikenteen ja joukkoliikenteen kehittämisen jatkaminen koko kunnan alueella

Ilmasto- ja ympäristöohjelman mittarit

Ympäristökasvatus

- Ilmasto- ja ympäristöön liittyvät kasvatukselliset kampanjat tai teemaviikot kpl/vuosi

Viestintä

- Julkaistujen ilmasto- ja ympäristö aiheisten tiedotteiden määrä/vuosi
- Järjestetyt teematilaisuudet/vuosi

Luonnon monimuotoisuuden lisääminen

- Käynnissä olevien vesistö- ja valuma-alue toimenpiteiden määrä
- Monimuotoisuustoimiin valjastetut alat kunnan kiinteistöillä m² tai ha

Energia ja liikenne

- Uusiutuvan energian osuus energiankulutuksesta %
- Kevyenliikenteen väylien pituus kilometreinä
- Sähköä tai uusiutuvaa polttoainetta käyttävien ajoneuvojen ja työkoneiden määrä kpl

Mynämäen ilmasto- ja ympäristöohjelman tavoitteet

2025

- Päättäjät, viranhaltijat ja työntekijät sitoutuvat toteuttamaan ohjelmassa määritettyjä toimenpiteitä sekä tekemään määrätietoisesti ilmasto- ja ympäristötoimia

2027

- Ilmasto- ja ympäristöviestintä on osa kunnan perustoimintaa

2029

- Kunnan kiinteistöt käyttävät uusiutuvaa energiaa.
- Kunnan omistamat ajoneuvot käyttävät uusiutuvia polttoaineita tai uusiutuvasti tuotettua sähköä

2034

- Kaikilla kunnan omistamilla alueilla edistetään luonnon monimuotoisuutta sekä hiilen sidontaa

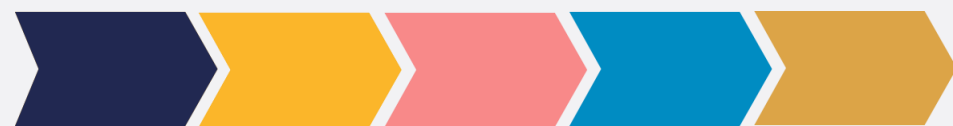
2035

- Mynämäki on ohjelmassa käytetyn laskentatavan mukaan hiilineutraali kunta

2030 HINKU

80 % päästövähennys
2007 vuoden tasosta

Ilmasto- ja ympäristöohjelman toimenpiteet valtuustokaudella 2025-2029

Ilmasto- ja ympäristöohjelman toimenpidesuunnitelman luonnos valtuustokaudelle 2025-2029

2025

- Ympäristövaikutusten arviointi otetaan käyttöön soveltuvin osin kunnan päätöksenteossa
- Kunnan kiinteistöstrategia rakennetaan huomioimaan myös ilmasto- ja ympäristönäkökulmat
- Valuma-alueiden kehittäminen vesistöjen tilan parantamiseksi
- Säännöllisesti julkaistava tiedote ilmasto- ja ympäristöasioista
- KETS-Raportointi
- Hinku-raportointi
- Ilmasto- ja ympäristöaiheinen tilaisuus sidosryhmille

2026

- Kunnan peltojen vuokrasopimusten ehtojen päivitys maan kasvukuntoa ja vesitalouden parantamista ja ylläpitämistä edistäviksi.
- Siirtyminen uusiutuvan energian käyttöön kunnan kiinteistöissä
- Säännöllisesti julkaistava tiedote ilmasto- ja ympäristöasioista
- Hinku-raportointi
- Ilmasto- ja ympäristöaiheinen tilaisuus sidosryhmille

2027

- Kunnan ajoneuvojen päivitystyön aloittaminen
- Säännöllisesti julkaistava tiedote ilmasto- ja ympäristöasioista
- Hinku-raportointi
- Ilmasto- ja ympäristöaiheinen tilaisuus sidosryhmille

2028

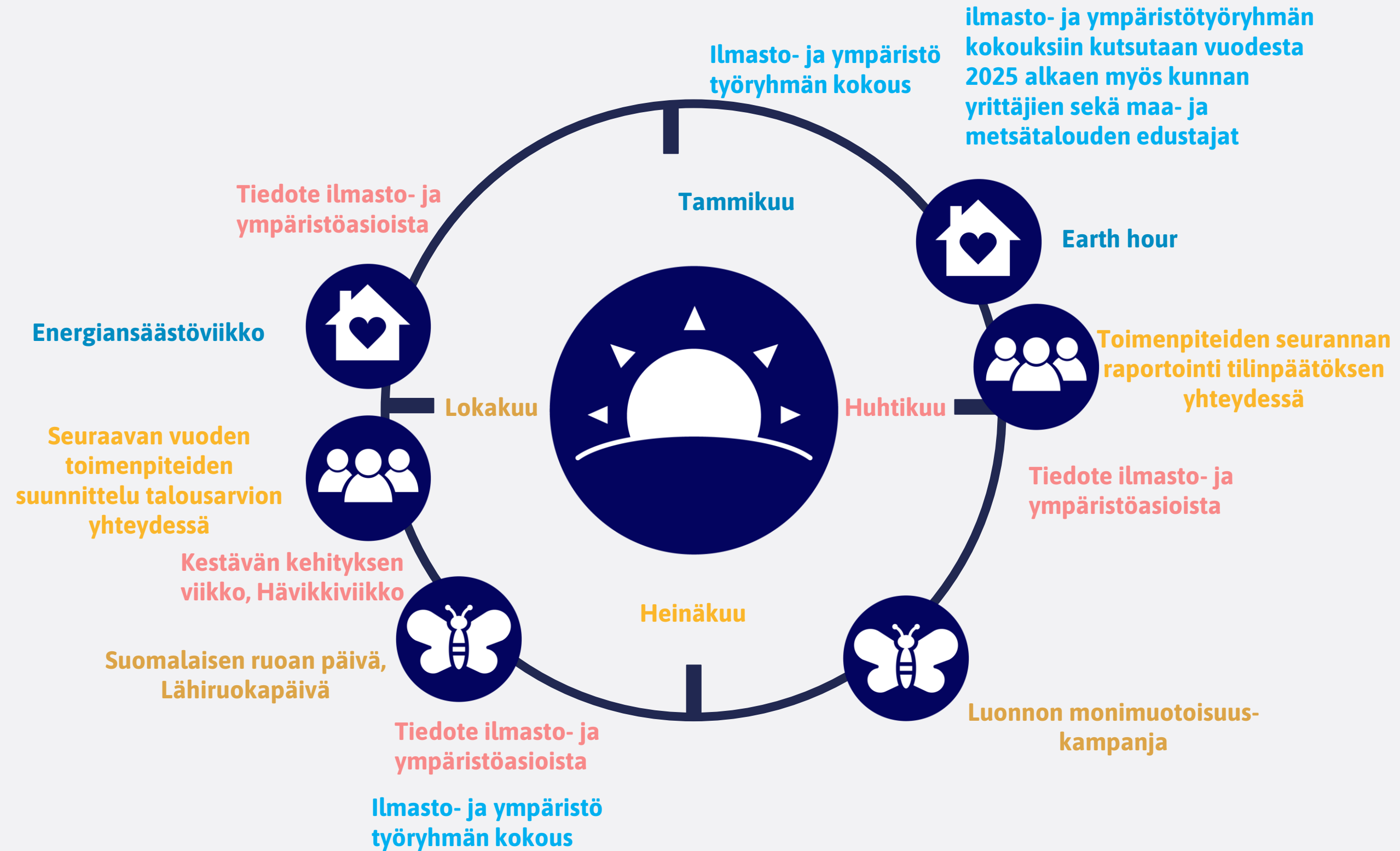
- Säännöllisesti julkaistava tiedote ilmasto- ja ympäristöasioista
- Hinku-raportointi
- Ilmasto- ja ympäristöaiheinen tilaisuus sidosryhmille

2029

- Seuraavan valtuustokauden tavoitteiden määrittely
- Raportointi valtuustokausittain ilmasto- ja ympäristöohjelmasta
- Metsänhoitosuunnitelman päivityksen valmistelutyön aloittaminen
- Hinku-raportointi
- Ilmasto- ja ympäristöaiheinen tilaisuus sidosryhmille

Ilmasto- ja ympäristöohjelman vuosikello

Ilmasto- ja ympäristötyöryhmä

Työryhmän edustajat:

-Kunnan ympäristönsuojelu

Tekninen toimi:

-Kiinteistöt

-Ruoka- ja puhtaanapitopalvelut

-Yleiset alueet

-Rakentaminen ja kaavoitus

Sivistystoimi:

-Koulut

-Varhaiskasvatus

-Liikuntapalvelut

-Nuorisopalvelut

-Kulttuuripalvelut

-Hyvinvointityö

Hallinto:

-Kunnanjohtaja

-Elinvoimajohtaja

Maa- ja metsätalouden edustaja

Yrittäjien edustaja

Ilmasto- ja ympäristöohjelman toimeenpano

Mynämäen ilmasto- ja ympäristöohjelman vuosikellon mukaisesti ilmasto- ja ympäristötyöryhmän kokoukseen kutsutaan vuodesta 2025 alkaen myös kunnan yrittäjien sekä maa- ja metsätalouden edustajat vuosittaiseen vaikutusten arviointiin, jotta talousarvion yhteydessä seuraavan vuoden toimenpiteiden suunnittelu on synkronoitu säännöllisesti julkaistavan tiedotteen sisällön kanssa ja ilmasto-ohjelman vuosittaisen yritysvaikutusten arvioinnin kanssa.

Yritysten, erityisesti maa- ja metsätalouden harjoittajien, toiminnan huomioiminen on keskeinen osa Mynämäen kunnan toiminnassa kohti pienempiä CO₂-päästöjä ja mahdollisimman suotuisaa hiilensidontaa.

Ohjelma päivitetään valtuustokausittain toimenpidesuunnitelman (s. 16), vuosikellon (s. 17), työryhmän kokoonpanon (s. 18) sekä muilta tarvittavilta osin.

Ohjelman vuotuiset toimenpiteet hyväksytään talousarvion yhteydessä vuosittain.

Ohjelman toteutumisen seuranta ja raportointi hyväksytään tilinpäätöksen yhteydessä vuosittain.

Ohjelman toimenpiteiden toteutuksesta ja vaikuttavuuden raportoinnista kunnanhallitukselle vastaa Mynämäen kunnan johtoryhmä.

